

[Gertie Wandel.]

optages i de eksisterende børnehaver efter cirkulæret af 6. juli 1951?"

Ja, i svaret gives der jo ganske tydeligt en slags tilsagn, men til gengæld hævdes det, at det for størstedelen må være åndssvageforsorgen, der driver disse børnehaver. Det kan jeg overhovedet ikke indse. Det er en gradsforskel, der er på børn i alderen 3-4-5 år, i øvrigt helt op til 12 år. Åndssvage børn opfører sig som andre børn, de er nemme at have med at gøre, så hvorfor skal de under andre forhold end normale børn, hvorfor skal de allerede så tidligt mærke, at de ikke er normale? Desuden svinger intelligenskvotienten så meget, at der er mange af de børn, der kommer i sådanne børnehaver, der senere kan skrives ud fra åndssvageforsorgen. Det er bedst for børnene, at man kan have dem så nær hjemmet som muligt, når der overhovedet er et sådant.

Jeg sagde allerede under første behandling, at det ville være rimeligt at opløse hele begrebet åndssvage, sådan som man gør i Sverige. Skolebørn er ikke åndssvage, siger man i Sverige. Når børn er underviselige, når de kan lære at læse og skrive, er de ikke åndssvage; man taler først om åndssvage på et langt lavere niveau i Sverige. De kaldes „efterblivna“ i Sverige; om vi herhjemme skal kalde dem tungtbegavede eller noget andet, ved jeg ikke. Det er en tung belastning både for hjem og barn, at et barn bliver kaldt åndssvag, hvad det kan blive helt op til en intelligenskvotient på 75. Jeg har talrige eksempler på børn med en intelligenskvotient på 70, som klarer sig forbausende godt ude i livet. Det er en gene for dem, at de har været under åndssvageforsorg, og det er det også for hjemmene.

Det, som jeg så gerne vil anmode udvalget om i det sidste år, er at undersøge, om der ikke er nogen mulighed for at få pædagoger og skolepsykologer med ind i drøftelserne og også de kommunale myndigheder, som hjemme i kommunerne ved, hvor skoen trykker, og at undersøge, om ikke der er mulighed for oprettelse af institutioner, der kan hjælpe disse børn til at få en så normal tilværelse som muligt og også senere i livet at få deres tilværelse normaliseret, sådan at de kan leve ude i befolkningen. Det er jo nemlig sådan, at

der er tale om en meget stor gruppe af åndssvage, et uhyggelig stort tal, nemlig 45 000, hvoraf de fleste lever ude i befolkningen, medens det kun er 16 000, som er inddraget under forsorgen. Jeg beder derfor om, at man i udvalget i det sidste år, der er tilbage, i så høj grad som muligt vil tage også disse menneskelige problemer op og tænke på, om der ikke ved en normalisering af disse børns forhold og en normalisering af deres oplæring kan skaffes dem plads ude i befolkningen, uden at de skal belastes med at have hørt under åndssvageforsorgen under deres opvækst.

Gudrun Bjørner: Jeg kan tiltræde det ærede medlem hr. Kroghs bemærkninger til fordel for mindre institutioner for de åndssvage og tiltræde det ærede medlem fru Gertie Wandels bemærkninger om ekster-natskoler. Jeg håber, at det vil være muligt i udvalget at skabe ørenlyd for disse tanker.

Edel Saunte: Der er vist almindelig enighed overalt blandt de mennesker, der arbejder med forsorgen for de evnesvage, om, at det ville være en lykke, om man ville være i stand til i stor udstrækning at anvende små institutioner. Man gør det jo rent faktisk. Jeg kan f. eks. nævne, at hvad angår de institutioner, som findes under Østifternes Åndssvageforsorg, har 11 af de 13 institutioner, som ejes af selve forsorgen, under det antal pladser, som blev nævnt. Der er kun én anstalt med over 1 000 pladser, og det er Ebberødgård, som er en gammel, historisk betonet institution.

Jeg tror også, der er enighed om, at man i størst mulig udstrækning — i hvert tilfælde for de debiles vedkommende — ønsker at få små anstalter, men problemet har været, hvorledes man kunne kombinere de store institutioners lægehjælp og psykologiske behandling med de små hjemms fordele, og her har man altså ment at burde gå den vej at opbygge institutioner i små hjem, der var samlet omkring en kreds af lægeligt, psykiatrisk og terapeutisk sagkyndige o. lign., og man har yderligere ment, at man på den måde dels billiggjorde institutionen, dels opnåede de små institutioners fordel ved, at børnene var samlet under én ledelse i et lille hjem med en plejemor, som